Határozatok Tára

A BÍRÓSÁG ÍTÉLETE (harmadik tanács)

2012. november 15.*

Tartalomjegyzék

I – Jogi háttér 4

A – Az Egyesült Nemzetek Biztonsági Tanácsának 1373. (2001) számú határozata 4

B – A 2001/931/KKBP közös álláspont 4

C – A 2580/2001/EK rendelet 5

II – A jogvita előzményei és a vitatott jogi aktusok 7

III – A Törvényszék előtti eljárás és a megtámadott ítélet 9

IV – A felek kérelmei és a Bíróság előtti eljárás 11

V – A fellebbezésekrőlI – 15 12

A – A fellebbező fellebbezéséről (C-539/10. P. sz. ügy) 12

1. A felek érvei 12

2. A Bíróság álláspontja 13

B – A Holland Királyság fellebbezéséről (C-550/10. P. sz. ügy) 14

1. A felek érvei 14

2. A Bíróság álláspontja 15

a) A 2001/931 közös álláspont 1. cikke (4) bekezdésének értelmezése 15

b) A 2001/931 közös álláspont 1. cikkének (6) bekezdéséből eredő követelmények 17

C – A fellebbező által a C-550/10. P. sz. ügyben hivatkozott járulékos fellebbezésről

VI – A Törvényszék előtti keresetről 19

* Az eljárás nyelve: holland.

A – Az első jogalapról 20

B – A harmadik jogalapról 21

C – A második és negyedik jogalapról 22

1. A felek érvei 22

2. A Bíróság álláspontja 22

D – Az ötödik jogalapról 24

1. A felek érvei 24

2. A Bíróság álláspontja 25

VII – A költségekről 26

„Fellebbezés — Közös kül- és biztonságpolitika — A terrorizmus elleni küzdelem — Egyes személyekkel és szervezetekkel szemben hozott korlátozó intézkedések — A pénzeszközök befagyasztása — 2001/931 közös álláspont — Az 1. cikk (4) és (6) bekezdése — 2580/2001/EK rendelet — A 2. cikk (3) bekezdése — Valamely szervezetnek a terrorcselekményekben részt vevő személyek, csoportok és szervezetek listájára való felvétele és azon való további szerepeltetése — Feltételek — Illetékes hatóság által hozott határozat — Nemzeti intézkedés hatályon kívül helyezése — Megsemmisítés iránti kereset — A fellebbezés elfogadhatósága — A tulajdon tiszteletben tartásához való jog — Az arányosság elve — EK 253. cikk — Indokolási kötelezettség”

A C-539/10. P. és C-550/10. P. sz. egyesített ügyekben,

a **Stichting Al-Aqsa** (C-539/10. P) (székhelye: Heerlen [Hollandia], képviselik: J. G. Uiterwaal és A. M. van Eik advocaten)

fellebbezőnek

az Európai Unió Bírósága alapokmányának 56. cikke alapján 2010. november 23-án benyújtott fellebbezése tárgyában,

a többi fél az eljárásban:

az **Európai Unió Tanácsa** (képviselik: E. Finnegan, B. Driessen és R. Szostak, meghatalmazotti minőségben)

alperes az elsőfokú eljárásban,

támogatják:

a **Holland Királyság** (képviselik: C. M. Wissels és M. Bulterman, meghatalmazotti minőségben),

az **Európai Bizottság** (képviselik: S. Boelaert és P. van Nuffel, meghatalmazotti minőségben, kézbesítési cím: Luxembourg)

beavatkozó felek az elsőfokú eljárásban,

és

a **Holland Királyság** (C-550/10. P) (képviselik: C. M. Wissels és M. Noort, meghatalmazotti minőségben)

fellebbezőnek

az Európai Unió Bírósága alapokmányának 56. cikke alapján 2010. november 23-án benyújtott fellebbezése tárgyában,

a többi fél az eljárásban:

a **Stichting Al-Aqsa** (székhelye: Heerlen, képviseli: A. M. van Eik advocaat)

felperes az elsőfokú eljárásban,

az **Európai Unió Tanácsa** (képviselik: E. Finnegan, B. Driessen és R. Szostak, meghatalmazotti minőségben)

alperes az elsőfokú eljárásban,

az **Európai Bizottság** (képviselik: S. Boelaert és P. van Nuffel, meghatalmazotti minőségben, kézbesítési cím: Luxembourg)

beavatkozó fél az elsőfokú eljárásban,

A BÍRÓSÁG (harmadik tanács),

tagjai: R. Silva de Lapuerta, a harmadik tanács elnökeként eljáró bíró, K. Lenaerts, G. Arestis, J. Malenovský és T. von Danwitz (előadó) bírák,

főtanácsnok: V. Trstenjak,

hivatalvezető: A. Calot Escobar,

tekintettel az írásbeli szakaszra,

a főtanácsnok indítványának a 2012. június 6-i tárgyaláson történt meghallgatását követően,

meghozta a következő

Ítéletet

1 Fellebbezésükkel a Stichting Al-Aqsa (a továbbiakban: fellebbező) (C-539/10. P. sz. ügy) és a Holland Királyság (C-550/10. P. sz. ügy) azt kéri, hogy a Bíróság helyezze hatályon kívül az Európai Unió Törvényszékének a T-348/07. sz., Al-Aqsa kontra Tanács ügyben 2010. szeptember 9-én hozott ítéletét (EBHT 2010., II-4575. o., a továbbiakban: megtámadott ítélet), amellyel a Törvényszék megsemmisítette

– a terrorizmus elleni küzdelem érdekében egyes személyekkel és szervezetekkel szemben hozott különleges korlátozó intézkedésekről szóló 2580/2001/EK rendelet 2. cikke (3) bekezdésének végrehajtásáról, és a 2006/379/EK és a 2006/1008/EK határozat hatályon kívül helyezéséről szóló, 2007. június 28-i 2007/445/EK tanácsi határozatot (HL L 169., 58. o.),

– a 2580/2001/EK rendelet 2. cikke (3) bekezdésének végrehajtásáról és a 2007/445 határozat hatályon kívül helyezéséről szóló, 2007. december 20-i 2007/868/EK tanácsi határozatot (HL L 340., 100. o.),

– a 2580/2001 rendelet 2. cikke (3) bekezdésének végrehajtásáról és a 2007/868 határozat hatályon kívül helyezéséről szóló, 2008. július 15-i 2008/583/EK tanácsi határozatot (HL L 188., 21. o.),

– a 2580/2001 rendelet 2. cikke (3) bekezdésének végrehajtásáról és a 2008/583 határozat hatályon kívül helyezéséről szóló, 2009. január 26-i 2009/62/EK tanácsi határozatot (HL L 23., 25. o.), valamint

– a 2580/2001 rendelet 2. cikke (3) bekezdésének végrehajtásáról és a 2009/62 határozat hatályon kívül helyezéséről szóló, 2009. június 15-i 501/2009/EK tanácsi rendeletet (HL L 151., 14. o.)

(a továbbiakban együttvéve: vitatott jogi aktusok), amennyiben e jogi aktusok érintik a fellebbezőt.

I – Jogi háttér

A – *Az Egyesült Nemzetek Biztonsági Tanácsának 1373. (2001) számú határozata*

2 2001. szeptember 28-án az Egyesült Nemzetek Biztonsági Tanácsa elfogadta a terrorizmus leküzdése, különösen a terrorizmus finanszírozása elleni küzdelem érdekében kialakított széles körű stratégiák megállapításáról szóló 1373. (2001) számú határozatát. E határozat 1. c) pontja többek között arról rendelkezik, hogy valamennyi államnak haladéktalanul be kell fagyasztania azon személyek - továbbá az ilyen személyek tulajdonában vagy ellenőrzése alatt álló szervezetek, az ilyen személyek és szervezetek nevében vagy irányítása alatt eljáró személyek és szervezetek - pénzeszközeit, egyéb vagyoni értékeit vagy gazdasági erőforrásait, akik terrorcselekményeket követnek el, vagy kísérelnek meg elkövetni, illetve ilyen cselekmények elkövetésének részesei vagy elősegítői.

3 Az említett határozat nem rendelkezik azon személyek listájáról, akikre e korlátozó intézkedéseket alkalmazni kell.

B – *A 2001/931/KKBP közös álláspont*

4 Az 1373. (2001) számú határozat végrehajtása érdekében az Európai Unió Tanácsa 2001. december 27-én elfogadta a terrorizmus leküzdésére vonatkozó különös intézkedések alkalmazásáról szóló 2001/931/KKBP közös álláspontot (HL L 344., 93. o.; magyar nyelvű különkiadás 18. fejezet, 1. kötet, 217. o.).

5 E közös álláspont 1. cikkének (1) bekezdése értelmében ezt a közös álláspontot kell alkalmazni „a terrorcselekményekben részt vevő és a mellékletben felsorolt személyekre, csoportokra és szervezetekre”. E cikk (2) bekezdése meghatározza, hogy mit kell a „terrorcselekményekben részt vevő személyek, csoportok és szervezetek” alatt érteni.

6 A közös álláspont 1. cikkének (3), (4) és (6) bekezdése a következőképpen rendelkezik:

„(3) Ennek a közös álláspontnak az alkalmazásában »terrorcselekmény« a következő szándékos cselekmények egyike, amely jellege vagy összefüggései révén súlyos kárt okozhat egy országnak vagy egy nemzetközi szervezetnek, és amelyet a nemzeti jog bűncselekményként határoz meg, amennyiben abból a célból követik el, hogy:

i. a lakosságot komolyan megfélemlítsék; vagy

ii. egy kormányt vagy egy nemzetközi szervezetet jogellenes módon arra kényszerítsenek, hogy valamilyen cselekményt megtegyen vagy ne tegyen meg; vagy

iii. súlyosan megingassák vagy lerombolják egy ország vagy egy nemzetközi szervezet alapvető politikai, alkotmányos, gazdasági vagy társadalmi felépítését:

[…]

k) részvétel terrorista csoport tevékenységében, ideértve információk vagy anyagi erőforrások rendelkezésre bocsátását, vagy a csoport tevékenységének finanszírozását bármilyen módon, annak tudatában, hogy az hozzájárul a csoport bűnöző tevékenységeihez.

[…]

(4) A mellékletben található listát az idevágó ügyiratok pontos információi, illetve anyagai alapján kell összeállítani, amelyek értelmében az illetékes hatóság határozatot hozott az érintett személyekről, csoportokról és szervezetekről, függetlenül attól, hogy a határozat terrorcselekményre irányuló nyomozás vagy vádemelés megindítására, komoly és hitelt érdemlő bizonyítékok vagy jelek alapján ilyen cselekmény elkövetésének kísérletére, abban való részvételre vagy annak elősegítésére, vagy ilyen bűntettek miatt kiszabott ítéletekre vonatkozik-e. A listába felvehetők azok a személyek, csoportok és szervezetek, akikről, illetve amelyekről az Egyesült Nemzetek Biztonsági Tanácsa megállapította, hogy kapcsolatban állnak a terrorizmussal, és velük szemben szankciókat rendelt el.

Ennek a bekezdésnek az alkalmazásában az »illetékes hatóság« az igazságügyi hatóság, vagy ha az nem rendelkezik az e bekezdés hatálya alá tartozó területen illetékességgel, akkor az e téren illetékességgel rendelkező megfelelő hatóság.

[…]

(6) A mellékletben található listában szereplő személyek és szervezetek nevét rendszeresen és legalább hat hónaponként felül kell vizsgálni annak érdekében, hogy biztosítva legyen a listában való fenntartásuk megalapozottsága [helyesen: A mellékletben található listán szereplő személyek és szervezetek nevét rendszeresen és legalább hat hónaponként felül kell vizsgálni az arról való meggyőződés érdekében, hogy továbbra is indokolt-e a listán való fenntartásuk].”

C – A 2580/2001/EK rendelet

7 Mivel a Tanács úgy ítélte meg, hogy a 2001/931 közös álláspontban említett intézkedések közösségi szinten történő végrehajtásához rendelet szükséges, 2001. december 27-én elfogadta a terrorizmus leküzdése érdekében egyes személyekkel és szervezetekkel szemben hozott különleges korlátozó intézkedésekről szóló, 2580/2001/EK rendeletet (HL L 344., 70. o., magyar nyelvű különkiadás 18. fejezet, 1. kötet, 207. o.).

8 Ami a „terrorcselekmény” fogalom meghatározását illeti, e rendelet 1. cikkének 4. pontja visszautal a 2001/931 közös álláspont 1. cikkének (3) bekezdésére.

9 A 2580/2001 rendelet 2. cikke értelmében:

„(1) Az 5. és a 6. cikkben megengedett kivételektől eltekintve:

a) a (3) bekezdésben említett listában szereplő természetes vagy jogi személy, csoport vagy szervezet tulajdonában vagy birtokában álló, vagy hozzájuk tartozó valamennyi pénzeszközt, egyéb vagyoni értéket és gazdasági erőforrást be kell fagyasztani;

b) semmiféle pénzeszközt, egyéb vagyoni értéket és gazdasági erőforrást sem közvetve, sem közvetlenül nem lehet a (3) bekezdésben említett listában szereplő természetes vagy jogi személy, csoport vagy szervezet rendelkezésére bocsátani.

(2) Az 5. és a 6. cikkben megengedett kivételektől eltekintve tilos pénzügyi szolgáltatásokat nyújtani a (3) bekezdésben említett listában szereplő természetes vagy jogi személy, csoport vagy szervezet számára.

(3) A Tanács egyhangúlag, és a 2001/931/KKBP közös álláspont 1. cikkének (4), (5) és (6) bekezdésében megállapított rendelkezéseivel összhangban eljárva, megállapítja, felülvizsgálja és módosítja azoknak a személyeknek, csoportoknak és szervezeteknek a listáját, akikre, illetve amelyekre ez a rendelet vonatkozik; ez a lista a következőket tartalmazza:

i. természetes személyek, akik terrorcselekményt követnek el vagy kísérelnek meg elkövetni, illetve ilyen cselekmények elkövetésének részesei vagy azok elősegítői;

ii. jogi személyek, csoportok vagy szervezetek, amelyek terrorcselekményt követnek el vagy kísérelnek meg elkövetni, illetve ilyen cselekmények elkövetésének részesei vagy azok elősegítői;

iii. az i. és ii. pontban említett egy vagy több természetes vagy jogi személy, csoport vagy szervezet tulajdonában vagy ellenőrzése alatt álló jogi személyek, csoportok vagy szervezetek;

iv. az i. és ii. pontban említett egy vagy több természetes vagy jogi személy, csoport vagy szervezet nevében vagy irányítása alatt eljáró természetes vagy jogi személyek, csoportok vagy szervezetek.”

10 A 2580/2001 rendelet 2. cikkének (3) bekezdésében foglalt eredeti listát (a továbbiakban: vitatott lista) a 2001. december 27-i 2001/927/EK tanácsi határozat állította fel (HL L 344., 83. o.), amelyen a fellebbező neve nem szerepelt.

11 E nevet az említett listára a 2580/2001 rendelet 2. cikke (3) bekezdésének végrehajtásáról és a 2002/974/EK határozat hatályon kívül helyezéséről szóló, 2003. június 27-i 2003/480/EK tanácsi határozat (HL L 160., 81. o.) vette fel.

12 A fellebbező vitatott listára történő felvételét a Tanács későbbi határozatai is fenntartották, többek között:

– a 2001 rendelet 2. cikke (3) bekezdésének végrehajtásáról, és a 2003/480 határozat hatályon kívül helyezéséről szóló, 2003. szeptember 12-i 2003/646/EK tanácsi határozat (HL L 229., 22. o.),

– a 2001 rendelet 2. cikke (3) bekezdésének végrehajtásáról, és a 2005/930/EK határozat hatályon kívül helyezéséről szóló, 2006. május 29-i 2006/379/EK tanácsi határozat (HL L 144., 21. o.), valamint

– a vitatott jogi aktusok.

II – A jogvita előzményei és a vitatott jogi aktusok

13 A jelen jogvita első előzményeinek bemutatása végett a megtámadott ítélet 1. pontja a Törvényszék a T-327/03. sz., Al-Aqsa kontra Tanács ügyben 2007. július 11-én hozott ítéletére utal, amelyben a Törvényszék a fellebbezőnek többek között a 2003/480 határozat részleges megsemmisítésére irányuló keresetéről határozott.

14 Ezen ítélet 15–21. pontjában a következők kerültek megállapításra:

„15 Az ügy irataiból kitűnik, hogy a felperes holland jog szerinti alapítvány, amelyet 1993-ban hoztak létre. Szociális támogatást nyújtó iszlám intézményként határozható meg. A felperes előadja, hogy alapszabálya értelmében célja többek között a Hollandiában élő palesztinok szociális védelme és életkörülményeinek javítása, valamint az Izrael által elfoglalt területeken élő palesztinoknak történő segítségnyújtás. […] A felperes kijelenti, hogy nem tagja semmilyen pártnak, és azt állítja, hogy közel egymillió euró adományt gyűjtött Hollandiában a 2001–2002-es gazdasági év során.

16 2003. április 3-án a holland külügyminiszter az 1373. (2001) számú biztonsági tanácsi határozat és a 2002. május 16-i törvény által módosított Sanctiewet 1977 (a szankciókról szóló 1977. évi holland törvény) alapján elfogadta a Sanctieregeling terrorisme 2003-at (a terrorizmusra vonatkozó 2003. évi szankciórendelet, Stcrt. 2003, 68. sz., 11. o.; a továbbiakban: Sanctieregeling), [amellyel] [elrendelték] többek között a felperes valamennyi pénzeszközének és pénzügyi eszközeinek befagyasztását.

17 A Sanctieregeling indokolásából kitűnik, hogy [azt] arra várva [fogadták el], hogy a felperessel szemben a [2580/2001] rendelet alapján közösségi határozatot hozzanak a felperes által pénzeszközöknek a közép-keleti terrorizmust támogató szervezetek részére történő átutalására utaló ténykörülmények alapján. A Sanctieregeling indokolása pontosítja, hogy [az hatályát veszti], amint az ilyen közösségi határozat hatályba lép.

18 A felperes keresetet indított a Holland Királyság ellen [a voorzieningenrechter (a továbbiakban: ideiglenes intézkedésről határozó bíróság)] előtt többek között a Sanctieregeling által előírt intézkedések végrehajtásának felfüggesztésére irányulóan.

19 2003. május 13-i [közbenső ítéletével] az ideiglenes intézkedésről határozó bíróság megállapította, hogy a Sanctieregeling elsősorban az Algemene Inlichtingen- en Veiligheidsdienst (információs és biztonsági főszolgálat, a továbbiakban: AIVD) igazgatójának a holland külügyminisztérium politikai ügyek főigazgatóságának küldött 2003. április 9-i hivatalos memorandumán alapult […]. Az ideiglenes intézkedésről határozó bíróság megállapította, hogy e memorandum csak általános kijelentéseket tartalmazott, és hogy hiányoztak azon ténybeli információk, amelyek alá tudnák támasztani ezeket a kijelentéseket, […] hogy a holland kormány azt javasolta, hogy egyedül vizsgálja meg az AIVD azon információit, amelyek alapján e memorandum megszövegezték, hogy a felperes nem vitatta az említett kormány ahhoz fűződő érdekét, hogy megtartsa e titkos információkat, és hogy a felperes ráadásul jelezte abba való beleegyezését, hogy az említett kormány így járjon el […]. E tekintetben az ideiglenes intézkedésről határozó bíróság megjegyezte, hogy a releváns dokumentumoknak a bíróság által történő bizalmas vizsgálata […] közrendi megfontolásokból […] érthető volt […] […] Az ideiglenes intézkedésről határozó bíróság következésképpen arra kötelezte a holland kormányt, hogy tegye lehetővé az AIVD bizalmas információit tartalmazó azon aktáról való bizalmas tudomásszerzést, amelyen a fent hivatkozott memorandum alapult. A holland kormány eleget tett [ezen ítéletnek], és 2003. május 21-én az ideiglenes intézkedésről határozó bíróság tudomást szerzett a szóban forgó aktáról az AIVD helyiségeiben.

20 Az [ideiglenes intézkedés tárgyában hozott második, 2003. június 3-i ítéletével (a továbbiakban: ideiglenes intézkedés tárgyában hozott ítélet]) az ideiglenes intézkedésről határozó bíróság elutasította a felperes keresetét. [E határozat] 3.2 pontjában vizsgálata alapján az ideiglenes intézkedésről határozó bíróság arra a következtetésre jutott, hogy az AIVD megállapításai kellően megalapozottak e szolgálat azon következtetésének igazolásához, amely szerint a felperes által Hollandiában gyűjtött pénzeszközök a Hamasz iszlámista palesztin mozgalommal kapcsolatban álló szervezetek javára szolgáltak, és azon következtetést is igazolhatják, hogy a Hamasszal kapcsolatban álló ezen szervezetek közül több pénzeszközöket bocsátott rendelkezésre a Hamasz terrorista tevékenységeinek elkövetése vagy elősegítése céljából.. [Ugyanezen határozat] 3.3 pontjában az ideiglenes intézkedésről határozó bíróság hozzátette, hogy nem tárt fel semmilyen arra utaló tényt vagy körülményt, hogy az AIVD tévesen hajtotta volna végre a Wet op de inlichtingen- en veiligheidsdiensten (az információs és biztonsági szolgálatokról szóló törvény) által ráruházott megbízatást.

21 [A] Sanctieregelinget 2003. augusztus 3-án [hatályon kívül] helyezték (Stcrt. 2003., 146. sz., [9. o.]).”

15 A Törvényszék Hivatalához 2003. szeptember 19-én benyújtott keresetlevelével a fellebbező megsemmisítés iránti keresetet terjesztett elő a 2003/480 és 2003/646 határozattal szemben, amennyiben ezen jogi aktusok érintik a fellebbezőt. Tekintettel arra a tényre, hogy ezeket a határozatokat későbbi határozatok hatályon kívül helyezték, és azok helyébe léptek, és hogy a fellebbező kijelentette, hogy kereseti kérelmeit e fejleményekhez igazítja, a Törvényszék azt állapította meg, hogy felülvizsgálata kizárólag a szóbeli szakasz befejezésének időpontjában még hatályban lévő határozatra, azaz a 2006/379 határozatra vonatkozik. A fent hivatkozott Al-Aqsa kontra Tanács ítéletében a Törvényszék megsemmisítette e határozatot a fellebbezőre vonatkozó részében, lényegében azzal az indokkal, hogy az említett határozat nem volt megfelelően indokolva.

16 A jogvita legutóbbi előzményei a megtámadott ítélet 3–10: pontjában a következőképpen vannak összefoglalva:

„3 A […] [Tanács] 2007. április 23-i levelében jelezte a felperesnek, hogy véleménye szerint a [vitatott listára] való eredeti felvételének hivatkozott indokai továbbra is fennállnak, és ezért továbbra is szerepeltetni kívánja a listán. E levél melléklete tartalmazta a Tanács által hivatkozott indokok ismertetését. A [Tanács] azt is közölte a felperessel, hogy egy hónapon belül előterjesztheti a Tanácsnak a vitatott listán tartására irányuló szándékára és az e tekintetben hivatkozott indokokra vonatkozó észrevételeit, valamint az ennek alátámasztására szolgáló valamennyi bizonyítékot.

4 Az említett levélhez mellékelt indokolásban a Tanács az alábbiakat adta elő:

»A [felperest] 1993-ban hozták létre Hollandiában a holland jog szerinti alapítványként. A Hamasz palesztin mozgalomhoz tartozó egyes szervezetek számára gyűjtött pénzeszközöket, amely szerepel a [2001/931] közös álláspont […] 1. cikkének (2) bekezdése szerinti, terrorcselekményekben részt vevő csoportok listáján. E szervezetek közül több pénzeszközöket bocsát rendelkezésre terrorcselekmények elkövetése vagy elkövetésének elősegítése érdekében. E cselekmények a 2001/931 közös álláspont 1. cikke (3) bekezdésének k) [pontja] alá tartoznak, és e közös álláspont 1. cikke (3) bekezdésének i. és iii. [pontjában] említett célokból követik el azokat.

A [felperes] tehát a 2580/2001 […] rendelet 2. cikke (3) bekezdése ii. [pontjának] hatálya alá tartozik.

A [holland] külügyminiszter és pénzügyminiszter a 2003. április 3-i DJZ/BR/219–03 számú, a holland Staatscourantban (hivatalos lap) 2003. április 7-én közzétett miniszteri rendelettel (ún. Sanctieregeling Terrorizmus) a [felperes] összes vagyonának befagyasztását rendelte el. E határozatot a hágai kerületi

bíróság polgári tagozatának elnöke által 2003. június 3-án hozott LJN AF9389. sz. ítélet jóváhagyta. Ezen ítélet megállapította, hogy a [felperest] a Hamaszt támogató szervezetnek kell tekinteni, amely lehetővé teszi utóbbinak terrorcselekmények elkövetését vagy azok elősegítését.

A 2001/931 közös álláspont 1. cikke (4) bekezdésének értelmében tehát a [hatáskörrel rendelkező] hatóság határozatot hozott a [felperessel] szemben.

A Tanács meg van győződve arról, hogy továbbra is fennállnak [a felperes] [vitatott listára] történő felvételét igazoló indokok.«

5 Nem vitatott, hogy az említett indokolásban ekként hivatkozott miniszteri rendelet és ítélet a Sanctieregeling és az ideiglenes intézkedés tárgyában hozott ítélet.

6 2007. május 25-i levelében a felperes válaszul a Tanács elé terjesztette észrevételeit. Bírálta a Tanács által a vitatott listán való tartásának igazolására felhozott érdemi érveket és az általa lefolytatott eljárást.

7 2007. június 28-án […] a Tanácsa elfogadta a […] [2007/445] határozatot […]. A Tanács e határozattal továbbra is szerepelteti a felperes nevét a vitatott listán.

8 [E határozat (5) preambulumbekezdése] értelmében:

»A Tanács – a 2580/2001 […] rendelet 2. cikke (3) bekezdése rendelkezéseinek értelmében – teljes körűen felülvizsgálta az említett rendelet hatálya alá tartozó személyek, csoportok és szervezetek listáját. A Tanács ennek során figyelembe vette az egyes érintett személyek, csoportok és szervezetek által hozzá benyújtott észrevételeket és dokumentumokat.«

9 Az említett határozat (6) preambulumbekezdése értelmében:

»E felülvizsgálatot követően a Tanács megállapította, hogy az e határozat mellékletében felsorolt személyek, csoportok és szervezetek a […] [2001/931] közös álláspont […] 1. cikkének (2) és (3) bekezdése értelmében terrorcselekményekben vettek részt, ezen közös álláspont 1. cikkének (4) bekezdése értelmében illetékes […] hatóság velük szemben határozatot hozott, és hogy e személyeknek, csoportoknak és szervezeteknek a továbbiakban is a 2580/2001 […] rendelettel előírt különleges korlátozó intézkedések hatálya alá kell tartozniuk.«

10 A [2007/445] határozatot a Tanács 2007. június 29-i levelében közölte a felperessel. Az e levélhez mellékelt indokolás (a továbbiakban: indokolás) azonos a Tanács 2007. április 23-i leveléhez csatolt indokolással […]”

III – A Törvényszék előtti eljárás és a megtámadott ítélet

17 A Törvényszék Hivatalához 2007. szeptember 12-én benyújtott keresetlevelével a fellebbező keresetet terjesztett elő, amelyben azt kérte, hogy a Törvényszék.

– semmisítse meg a 2007/445 határozatot, amennyiben a fellebbezőre vonatkozik;

– állapítsa meg, hogy a 2580/2001 rendelet rá nem alkalmazandó;

– a Tanácsot kötelezze a költségek viselésére.

18 A Tanács azt kérte, hogy a Törvényszék utasítsa el a keresetet, mint teljes egészében megalapozatlant, és a fellebbezőt kötelezze a költségek viselésére.

19 A Holland Királyság és az Európai Közösségek Bizottsága, amelyeknek a Törvényszék megengedte, hogy beavatkozzanak, a Tanács kérelmeit támogatták.

20 Mivel a Tanács az eljárás során elfogadta a 2007/868, a 2008/583 és 2009/62 határozatot, valamint az 501/2009 rendeletet, amelyek hatályon kívül helyezték és felváltották először is a 2007/445 határozatot, majd e három határozat közül mindegyiket, a fellebbező ezeket követően azt kérte, hogy eredeti kérelmeit megfelelően módosíthassa oly módon, hogy a keresete ez utóbbiak, valamint e rendelet megsemmisítésére is kiterjedjen, amennyiben e jogi aktusok őt érintik. A megtámadott ítélet 31–45. pontjában a Törvényszék helyt adott e kérelmeknek.

21 Keresete alátámasztása érdekében a fellebbező lényegében öt jogalapra hivatkozik. Az első jogalap a 2001/931 közös álláspont 1. cikke (1), (2) és (4) bekezdésének, valamint a 2580/2001 rendelet 2. cikke (3) bekezdésének megsértésére vonatkozik. A második jogalap az arányosság elvének megsértésére vonatkozik. A harmadik jogalap a 2001/931 közös álláspont 1. cikke (6) bekezdésének és a 2580/2001 rendelet 2. cikke (3) bekezdésének megsértésére, valamint lényeges eljárási szabály megsértésére vonatkozik. A negyedik jogalap a tulajdonával való békés rendelkezéshez való alapvető joga megsértésére vonatkozik. Végül az ötödik jogalap az EK 253. cikkben előírt indokolási kötelezettség megsértésére vonatkozik.

22 A Törvényszék mindenekelőtt megvizsgálta az első jogalapot, amely négy részre tagolódik, amelyek a következőkre vonatkoznak: a fellebbező nem személy, csoport vagy szervezet a 2001/931 közös álláspont 1. cikkének (2) bekezdése értelmében, e cikk (4) bekezdése értelmében egyetlen illetékes hatóság nem hozott határozatot vele szemben, nem bizonyított, hogy a fellebbezőnek szándékában állt terrorcselekmények elkövetésének elősegítése, és végül a fellebbezőt már nem lehet úgy tekinteni, mint aki elősegíti ilyen cselekmények elkövetését.

23 A Törvényszék ezen összes érvet elutasította mint megalapozatlanokat.

24 Ami az első jogalap második részét illeti, a Törvényszék többek között azt állapította meg a megtámadott ítélet 97–102. pontjában – figyelemmel a 2001/931 közös álláspont 1. cikke (4) bekezdésének összefüggéseire és céljára –, hogy e rendelkezés nem követeli meg, hogy a nemzeti „határozat” a szó szoros értelmében büntetőeljárás részét képezze. Csak az szükséges, hogy e határozat a terrorizmus elleni küzdelem céljából, az érdekeltnek a terrorizmusban való részvétele miatti megelőző vagy megtorló jellegű intézkedés érdekelttel szembeni meghozatalára közvetlenül és elsődlegesen irányuló nemzeti eljárás részét kell, hogy képezze. A jelen esetben az ideiglenes intézkedés tárgyában hozott ítélet kellően közvetlenül illeszkedik az érdekelttel szemben terrorista tevékenységben való közreműködése miatt gazdasági szankciós intézkedés kiszabására – vagyis a maga a Sanctieregeling által elrendelt pénzeszköz-befagyasztásra – elsődlegesen irányuló nemzeti eljárás keretébe.

25 A megtámadott ítélet 104. és 105. pontjában a Törvényszék azt állapította meg, hogy a Sanctieregelinggel együtt vizsgált ideiglenes intézkedés tárgyában hozott ítélet a vonatkozó nemzeti jogszabályokra tekintettel úgy tűnik, hogy illetékes nemzeti hatóság határozatának minősül, és mint ilyen megfelel a 2001/931 közös álláspont 1. cikkének (4) bekezdésében foglalt fogalommeghatározásnak, és ezért főszabály szerint igazolhatta a 2580/2001 rendelet 2. cikkének (3) bekezdése alapján a fellebbező pénzeszközeinek befagyasztására vonatkozó intézkedés elfogadását.

26 Ami az első jogalap harmadik részét illeti, a Törvényszék a megtámadott ítélet 127. pontjában azt állapította meg, hogy a 2003. május 13-i közbenső ítéletre tekintettel a Tanács értékelési hiba elkövetése nélkül úgy vélhette, hogy a fellebbező a 2001/931 közös álláspont 1. cikke (3) bekezdésének k) pontja értelmében tudott arról, hogy a pénzeszközök gyűjtésére és rendelkezésre bocsátására vonatkozó tevékenysége terrorista csoport, a jelen esetben a Hamasz bűnöző tevékenységeihez járul hozzá. A megtámadott ítélet 128. pontja szerint az ideiglenes intézkedésről határozó bíróság által

megállapított tényállás, és az általa az AIVD memoranduma és az ügy azt alátámasztó anyagai alapján végzett értékelések azt mutatják, hogy a bíróság nyilvánvalóan meg volt győződve arról, hogy a fellebbező tudott a pénzeszközei terrorista célokra történő végső felhasználásáról.

27 Továbbá a Törvényszék megvizsgálta a harmadik jogalapot, amelyet elfogadott. E jogalappal a fellebbező arra hivatkozott, hogy a Tanács nem végzett semmilyen felülvizsgálatot a vitatott listán való további szerepeltetésének lehetőségét illetően, és hogy így megsértette a közös álláspont 1. cikkének (6) bekezdését, a 2580/2001 rendelet 2. cikkének (3) bekezdését, valamint lényeges eljárási szabályt sértett.

28 Miután a megtámadott ítélet 161–169. pontjában felidézte a 2001/931 közös álláspont 1. cikkének (6) bekezdése szerint valamely személy vitatott listán való további szerepeltetésének felülvizsgálata során a szóban forgó nemzeti eljárás későbbi alakulásának jelentőségére vonatkozó ítélkezési gyakorlatát, a Törvényszék ezen ítélet 172. pontjában úgy tekintette, hogy a Sanctieregelingnek a holland jogrendszerben való hatályon kívül helyezése óta az ideiglenes intézkedés tárgyában hozott ítélet, amely azzal szétválaszthatatlan egységet alkot, már nem szolgálhat jogszerűen a fellebbező pénzeszközeinek befagyasztására vonatkozó közösségi intézkedés alapjául.

29 A megtámadott ítélet 173–180. pontjában a Törvényszék azt állapította meg, hogy mivel a Sanctieregeling hatályon kívül helyezésénél fogva véglegesen megszűnt az, hogy mivel a bármilyen joghatást váltson ki, szükségszerűen ugyanennek kell az ideiglenes intézkedés tárgyában hozott ítélethez fűződő joghatásokra vonatkoznia, amely egyszerűen elutasította, hogy felfüggessze a Sanctieregeling joghatásait, és amely csak ideiglenes megállapítást tartalmazott. Azon tény, hogy a fellebbező sem fellebbezést nem terjesztett elő az ideiglenes intézkedés tárgyában hozott ítélettel szemben, sem érdemi keresetet nem indított, nem releváns, és nem érinti az eljárás végén történő érdemi döntéshozatalt. A Tanács tehát túllépte a mérlegelési jogköre korlátait azzal, hogy a fellebbezőt helyzetének rendszeres felülvizsgálata során határozatlan ideig a vitatott listán tartja.

30 A Törvényszék a megtámadott ítélet 183. és 184. pontjában azt állapította meg, hogy mivel a harmadik jogalap megalapozott volt, a vitatott jogi aktusokat meg kell semmisíteni, anélkül hogy szükséges lenne megvizsgálni a fellebbező egyéb jogalapjait és érveit, ezért nem szükséges határozni az arra irányuló kérelemről, hogy a Törvényszék az EK 241. cikk alapján nyilvánítsa jogellenesnek a 2580/2001 rendeletet.

31 A megtámadott ítélet rendelkező részében a Törvényszék egyrészt megsemmisítette a vitatott jogi aktusokat, amennyiben a fellebbezőre vonatkoznak, másrészt pedig az ezt meghaladó részében elutasította a keresetet.

IV – A felek kérelmei és a Bíróság előtti eljárás

32 Fellebbezésével a C-539/10. P. sz. ügyben a fellebbező azt kéri, hogy a Bíróság:

– helyezze hatályon kívül a megtámadott ítéletet, amennyiben jogalapjai és érvei a fellebbező nevében az ítélet indokolása ellen irányulnak, és hozzon új ítéletet, amelyben a fellebbező által első fokon előterjesztett kérelmeknek helyt ad, és a megtámadott ítélet indokolását korrigálja, valamint

– a Tanácsot kötelezze a két eljárásköltségeinek viselésére.

33 A Tanács azt kéri, hogy a Bíróság:

– elsődlegesen utasítsa el a fellebbezést mint elfogadhatatlant;

– másodlagosan utasítsa el a fellebbezést mint megalapozatlant, és

– a fellebbezőt kötelezze a költségek viselésére.

34 A Holland Királyság azt kéri, hogy a Bíróság elsődlegesen nyilvánítsa a fellebbező fellebbezését elfogadhatatlannak, és másodlagosan utasítsa el a fellebbező által hivatkozott jogalapokat.

35 A Bizottság azt kéri, hogy a Bíróság nyilvánítsa elfogadhatatlannak a fellebbező által előterjesztett fellebbezést.

36 Fellebbezésével a C-550/10. P. sz. ügyben a Holland Királyság azt kéri, hogy a Bíróság helyezze hatályon kívül a megtámadott ítéletet, utalja vissza az ügyet a Törvényszék elé, és a fellebbezőt kötelezze a költségek viselésére.

37 Az említett fellebbezési eljárásban válaszbeadványában a fellebbező azt kéri, hogy a Bíróság:

– utasíts el a Holland Királyság által előterjesztett fellebbezést;

– helyezze hatályon kívül a megtámadott ítéletet, amennyiben jogalapjai és érvei a fellebbező nevében az ítélet indokolása ellen irányulnak, és hozzon új ítéletet, amelyben a fellebbező által első fokon előterjesztett kérelmeknek helyt ad, és a megtámadott ítélet indokolását korrigálja, valamint

– kötelezze a Holland Királyságot a jelen eljárás költségeinek viselésére, és hagyja helyben a költségekre való kötelezést úgy, ahogy a Törvényszék azt a megtámadott ítéletben megállapította.

38 A Bizottság azt kéri, hogy a Bíróság nyilvánítsa megalapozottnak a másodlagosan a Holland Királyság által előterjesztett fellebbezést, helyezze hatályon kívül a megtámadott ítéletet, és az ügyet utalja vissza a Törvényszék elé.

39 A Bíróság elnöke 2011. február 4-i végzésével az írásbeli és a szóbeli szakasz lefolytatása, valamint az ítélet meghozatala céljából elrendelte a C-539/10. P. és C-550/10. P. sz. ügyek egyesítését.

V – A fellebbezésekről

A – *A fellebbező fellebbezéséről (C-539/10. P. sz. ügy)*

1. A felek érvei

40 A fellebbező azt állítja, hogy a fellebbezése elfogadható, jóllehet a megtámadott ítélet mellékes részeinek hatályon kívül helyezésére vonatkozik. Ezen ítélet ugyanis néhány sérelmes megfontolást tartalmaz. Bár a Holland Királyság az említett megfontolásoknak megfelelően új miniszteri rendeletet fogadott el, amelyet később a Tanács felhasznált ahhoz, hogy a fellebbezőt újra felvegye a vitatott listára, újra hosszú és költséges eljárást kellene lefolytatni. Továbbá, az ilyen eljárás során a fellebbező azt kockáztatná, hogy a jogerő miatt már nem hivatkozhatna a Törvényszék által a megtámadott ítéletben elutasított jogalapokra.

41 Válaszában a fellebbező hozzáfűzi, hogy részlegesen pervesztes lett első fokon az Európai Unió Bíróság alapokmányának 56. cikke értelmében. Ugyanis nemcsak azt kérte, hogy a Törvényszék semmisítse meg a vitatott jogi aktusokat, hanem annak a Törvényszék általi kimondását is, hogy az ezen aktusok alapjául szolgáló 2580/2001 rendelet vele szemben nem alkalmazható. A Törvényszék csak az első kereseti kérelmének adott helyt, az azt meghaladó részében elutasítva a keresetet. Ezenkívül az első jogalap mint megalapozatlan elutasítása meghatározó a kereset ezt meghaladó részében történő elutasítása szempontjából. Csak a 2580/2001 rendelet alkalmazhatóságára mint olyanra vonatkozó

ítélet terjedne ki a jövőbeli hasonló, befagyasztásra vonatkozó határozatokra, és zárná ki annak szükségét, hogy az ilyen határozatokkal szemben újra megsemmisítés iránti kereseteket kelljen benyújtani, amelyek egyébként valószínűsíthetők.

42 A Tanács, a Holland Királyság és a Bizottság azt állítja, hogy a fellebbező fellebbezése elfogadhatatlan, többek között arra hivatkozva, hogy e fellebbezés nem a megtámadott ítélet rendelkező része, hanem indokolása ellen irányul, és hogy a fellebbező nem lett pervesztes a Törvényszék előtt a Bíróság alapokmányának 56. cikke értelmében.

2. A Bíróság álláspontja

43 A Bíróság a fellebbezés benyújtásának időpontjában hatályos eljárási szabályzata 113. cikkének 1. §-a értelmében a fellebbezési kérelmek a Törvényszék határozatának egészben vagy részben történő hatályon kívül helyezésére irányulhatnak.

44 Márpedig a jelen esetben a fellebbező fellebbezése nem a megtámadott ítélet akárcsak részleges – vagyis a rendelkező része – megsemmisítésére irányul (lásd ebben az értelemben a C-263/09. P. sz., Edwin kontra OHIM ügyben 2011. július 5-én hozott ítélet [EBHT 2011., I-5853. o.] 83–85. pontját, valamint a C-329/09. P. sz., Iride kontra Bizottság ügyben 2011. december 21-én hozott ítéletének 48. pontját, hanem csak az ítélet indokolása egyes részeinek módosítására, amint azt maga a fellebbező elismeri a fellebbezésében.

45 Ami ugyanis a vitatott jogi aktusok megsemmisítése iránti kérelmet illeti, a fellebbező megnyerte a pert első fokon, a harmadik jogalap alapján, és csak az első jogalap azon két részére vonatkozó indokolás kicserélését kéri, amelyet a Törvényszék elutasított.

46 Ami továbbá a 2580/2001 rendelet alkalmazhatatlanságának megállapítására vonatkozó, a megtámadott ítélet rendelkező részének 2. pontja szerint a Törvényszék által elutasított kérelmet illeti, meg kell állapítani, hogy a fellebbező megelégszik azzal, hogy e körülményt hangsúlyozza a válasza indokolásában, anélkül hogy a megtámadott ítélet rendelkező része e pontjának megsemmisítését kérné.

47 Ilyen körülmények között a fellebbezés elfogadhatatlan.

48 E megállapítás nem cáfolható a fellebbező jogerőre alapított érvei alapján.

49 A jogerő ugyanis csak az ítélet indokolására terjed ki, amely az ítélet rendelkező részének szükséges támasza, és emiatt ezek egymástól elválaszthatatlanok (lásd a C-310/97. P. sz., Bizottság kontra AssiDomän Kraft Products és társai ügyben 1999. szeptember 14-én hozott ítélet [EBHT 1999., I-5363. o.] 54. pontját, a C-442/03. P. és C-471/03. P. sz., P&O European Ferries (Vizcaya) és Diputación Foral de Vizcaya kontra Bizottság egyesített ügyekben 2006. június 1-jén hozott ítélet [EBHT 1999.,. I-4845. o.] 44. és 47. pontját, valamint a C-221/10. P. sz., Artegodan kontra Bizottság ügyben 2012. április 19-én hozott ítélet 87. pontját). Márpedig a jelen esetben csak az első fokon hivatkozott és a Törvényszék által megalapozottnak tekintett harmadik jogalapra vonatkozó indokolás elválaszthatatlan a vitatott jogi aktusoknak a megtámadott ítélet rendelkező részének 1. pontjában megállapított megsemmisítésétől.

50 A fentiekből következik, hogy a fellebbező által benyújtott fellebbezést, mint elfogadhatatlant, el kell utasítani.

B – *A Holland Királyság fellebbezéséről (C-550/10. P. sz. ügy)*

1. A felek érvei

51 Egyetlen jogalapjával a Holland Királyság azt rója fel a Törvényszéknek, hogy tévesen értelmezte a közös álláspont 1. cikkének (4) és (6) bekezdését, valamint a 2580/2001 rendelet 2. cikkének (3) bekezdését, amikor úgy vélte, hogy a Sanctieregeling hatályon kívül helyezését követően az ideiglenes intézkedés tárgyában hozott ítélet már nem szolgálhatott alapul a fellebbező vitatott listára történő felvételéhez.

52 Először is a Törvényszék tévesen értelmezte a közös álláspont 1. cikkének (4) bekezdését azáltal, hogy a megtámadott ítélet 85–87. pontjában az ideiglenes intézkedés tárgyában hozott ítéletet a Sanctieregelinggel együtt „illetékes hatóság által hozott határozatnak” tekintette.

53 E határozat ugyanis önmagában eleget tesz a Törvényszék által megfogalmazott azon pontos kritériumoknak (a Törvényszék T-341/07. sz., Sison kontra Tanács ügyben 2009. szeptember 30-án hozott ítéletének [EBHT 2009., II-3625. o.] 111. pontja), amelyek szerint valamely határozatnak a terrorizmus elleni küzdelem céljából az érdekeltnek a terrorizmusban való részvétele miatti megelőző vagy megtorló jellegű intézkedés érdekelttel szembeni meghozatalára közvetlenül és elsődlegesen irányuló nemzeti eljárás részét kell képeznie. Az ideiglenes intézkedésről határozó bíróságnak a fellebbezőnek a terrorizmus finanszírozásában való részvételével kapcsolatos határozata az ítélete lényeges részét képezi, amelyet ezenkívül a terrorizmus elleni küzdelem keretében megelőző intézkedéseknek a fellebbezővel szemben történő meghozatalára irányuló nemzeti eljárás keretében hoztak.

54 Másodszor a megtámadott ítélet 172. és 180. pontjában a Törvényszék tévesen értelmezte a 2001/931 közös álláspont 1. cikkének (6) bekezdése alapján az időszakos felülvizsgálat során a Tanácsot terhelő kötelezettségeket a Sanctieregeling hatályon kívül helyezéséből automatikusan arra következtetve, hogy a fellebbezőnek a vitatott listán való további szerepeltetése már nem volt indokolt.

55 Még ha e hatályon kívül helyezés az időszakos felülvizsgálat során figyelembe veendő körülménynek minősül is, a Tanácsnak az említett hatályon kívül helyezés okát is figyelembe kellene vennie. A jelen esetben a hatályon kívül helyezés nem abból a meggyőződésből fakad, hogy a fellebbező pénzeszközeinek befagyasztása már nem volt szükséges, hanem éppen a nemzeti intézkedés és a közösségi rendelet összefonódásának elkerülésére irányuló szándékból, ahogyan arra utalt a Sanctieregeling hatályon kívül helyezésére irányuló miniszteri rendelet indokolása. Ilyen körülmények között a Tanácsnak joga volt ahhoz, hogy ne következtessen automatikusan a Sanctieregeling hatályon kívül helyezéséből arra, hogy már nem szükséges a fellebbezőt továbbra is a vitatott listán szerepeltetni.

56 A Bizottság támogatja a Holland Királyság álláspontját, hozzátéve, hogy a vitatott jogi aktusok indokolásából arra lehet következtetni, hogy a Tanács csak az ideiglenes intézkedés tárgyában hozott ítéletet tekinti „illetékes hatóság által hozott határozatnak”. Mindenesetre figyelembe kell venni a Tanácsnak a Törvényszék előtti eljárás során tett azon kijelentését, amely szerint a vitatott jogi aktusokat csak az ideiglenes intézkedés tárgyában hozott ítéletre alapította.

57 Továbbá a Bizottság hangsúlyozza, hogy az ideiglenes intézkedés tárgyában hozott ítéletben az a kérdésre, hogy a fellebbező részt vett-e terrorista tevékenységekben, kizárólag járulékosan és mellékesen hivatkoztak. Ahhoz, hogy dönthessen arról, hogy fel kell-e függeszteni a Sanctieregeling végrehajtását, az ideiglenes intézkedésről határozó bíróságnak meg kellett volna vizsgálnia – amit egyébként megtett volna – azon központi kérdést, amelynek lényege, hogy léteztek-e kellő ténykörülmények ahhoz, hogy a bíróság azt állapítsa meg, hogy a fellebbező a Hamaszhoz tartozó szervezetek javára gyűjtött pénzeszközöket, amely szervezetek pénzeszközöket bocsátanak rendelkezésre terrorcselekmények elkövetése vagy elkövetésének elősegítése érdekében.

58 Végül a Törvényszék tévesen alkalmazta a 2001/931 közös álláspont 1. cikkének (6) bekezdését, amennyiben nem vette figyelembe a Sanctieregeling hatályon kívül helyezésének indokait, sem azt a tényt, hogy a fellebbező nem terjesztett elő fellebbezést az ideiglenes intézkedés tárgyában hozott ítélet ellen, és nem indított érdemi keresetet sem.

59 A fellebbező viszont úgy véli egyrészt, hogy az ideiglenes intézkedés tárgyában hozott ítélet mint olyan nem felel meg a Törvényszék által valamely határozatnak a 2001/931 közös álláspont 1. cikkének (4) bekezdése értelmében való létezése érdekében támasztott külön kritériumoknak. Konkrétabban nem megelőző vagy megtorló jellegű intézkedés érdekelttel szembeni meghozatalára közvetlenül és elsődlegesen irányuló nemzeti eljárásról van szó. Az ideiglenes intézkedésről határozó bíróság csak korlátozott hatáskörrel rendelkezik. Ideiglenesen határoz, és nem hozhat megállapítási ítéletet. Szükségszerűen a tárgyra vonatkozó érdekek korlátozott mérlegelésére szorítkozik. A fellebbező keresetének – amelyet abból a célból nyújtott be, hogy a bíróság tiltsa meg a Holland Királyságnak, hogy az fenntartsa a vagyona befagyasztására vonatkozó intézkedést – e bíróság általi elutasítása tehát nem jár e tagállam cselekedeteinek jóváhagyásával.

60 Másrészt a fellebbező hangsúlyozza a 2001/931 közös álláspont 1. cikkének (4) bekezdése értelmében vett nemzeti határozatnak valamely személy vitatott listán való további szerepeltetéséről szóló határozat elfogadása keretében elismert meghatározó jelentőséget. A Holland Királyság értelmezése olyan szabadságot biztosítana a Tanácsnak, amely nem lenne összeegyeztethető a pénzeszközök befagyasztásának nagyon káros jellegével, sem pedig a jogbiztonsággal.

2. A Bíróság álláspontja

61 Egyetlen jogalapjával a Holland Királyság lényegében azt állítja, hogy a Törvényszék tévesen alkalmazta a jogot, amikor úgy vélte, hogy a Sanctieregeling hatályon kívül helyezését követően a nemzeti jogban nincs már olyan „alaptényező”, amely jogilag megkövetelt módon igazolja a fellebbezőnek a vitatott listán való további szerepeltetését.

62 Az e jogalap megalapozottságáról való határozás érdekében meg kell vizsgálni, hogy a Törvényszék helyesen állapította-e meg, hogy a vitatott jogi aktusokat az ügyiratok pontos információi, illetve anyagai alapján hozták meg, amelyek értelmében illetékes hatóság a 2001/931 közös álláspont 1. cikke (4) bekezdése fogalommeghatározásának megfelelő határozatot hozott a fellebbezővel szemben, de hogy a Sanctieregeling hatályon kívül helyezése kizárta a fellebbezőnek a vitatott listán történő további szerepeltetését.

63 Ebből a célból értelmezni kell a 2001/931 közös álláspont 1. cikkének (4) és (6) bekezdését, amely cikkre a 2580/2001 rendelet 2. cikkének (3) bekezdése utal, figyelembe véve nem csupán annak szövegét, hanem összefüggéseit, és annak a szabályozásnak a céljait is, amelynek részét képezi (lásd a C-156/98. sz., Németország kontra Bizottság ügyben 2000. szeptember 19-én hozott ítélet [EBHT 2000., I-6857. o.] 50. pontját, a C-162/09. sz. Lassal-ügyben 2010. október 7-én hozott ítélet [EBHT 2010., I-9217. o.] 49. pontját, valamint a C-509/09. és C-161/10. sz., eDate Advertising és Martinez egyesített ügyekben 2011. október 25-én hozott ítélet [EBHT 2011., I-10269. o.] 54. pontját). Ezenkívül figyelembe kell vennie a jelen ügy sajátosságait.

a) A 2001/931 közös álláspont 1. cikke (4) bekezdésének értelmezése

64 Ami először is a 2001/931 közös álláspont 1. cikke (4) bekezdésének szövegét illeti, aszerint a vitatott lista az idevágó ügyiratok pontos információi, illetve anyagai alapján kerül összeállításra, amelyek értelmében az illetékes hatóság határozatot hozott az érintett személyekről, csoportokról és szervezetekről, függetlenül attól, hogy a határozat terrorcselekményre irányuló nyomozás vagy

vádemelés megindítására, komoly és hitelt érdemlő bizonyítékok vagy jelek alapján ilyen cselekmény elkövetésének kísérletére, abban való részvételre vagy annak elősegítésére, vagy ilyen bűntettek miatt kiszabott ítéletekre vonatkozik-e.

65 Az említett (4) bekezdés első albekezdésének második mondata szerint az említett listába felvehetők azok a személyek, csoportok és szervezetek, akikről, illetve amelyekről az Egyesült Nemzetek Biztonsági Tanácsa megállapította, hogy kapcsolatban állnak a terrorizmussal, és velük szemben szankciókat rendelt el.

66 Ugyanezen (4) bekezdés második albekezdésének megfelelően ennek a bekezdésnek az alkalmazásában az „illetékes hatóság” az igazságügyi hatóság, vagy ha az nem rendelkezik az e bekezdés hatálya alá tartozó területen illetékességgel, akkor az e téren illetékességgel rendelkező megfelelő hatóság.

67 Ami továbbá a2580/2001 rendelet, valamint a 2001/931 közös álláspont lényegi célját és tárgyát illeti, azok preambulumbekezdéseiből következik, hogy a nemzetközi terrorizmus elleni küzdelemre vonatkoznak, a nemzetközi terrorizmus pénzügyi forrásainak a nemzetközi terrorizmushoz kapcsolódó tevékenységekben való részvétellel gyanúsított személyek vagy szervezetek pénzeszközeinek és gazdasági erőforrásainak befagyasztásával történő megszüntetése révén (lásd ebben az értelemben az Oszáma bin Ládennel, az al-Kaida hálózattal és a Tálibánnal összeköttetésben álló egyes személyekkel és szervezetekkel szemben meghatározott korlátozó intézkedésekre vonatkozó, C-402/05. P. és C-415/05. P. sz., Kadi és Al Barakaat International Foundation kontra Tanács és Bizottság egyesített ügyekben 2008. szeptember 3-án hozott ítélet [EBHT 2008., I-6351. o.] 169. és 222. pontját). Így e jogi aktusok nem a nemzeti büntető eljárásokat igyekeznek kísérni és támogatni, hanem az újabb terrorista cselekmények elkövetését megelőzni.

68 Továbbá a nemzeti határozatra való hivatkozásból, valamint a „pontos információk” és a „komoly és hitelt érdemlő bizonyítékok vagy jelek” említéséből következik, hogy a közös álláspont 1. cikke (4) bekezdésének célja az érintett személyek védelme, azáltal hogy biztosítja, hogy a vitatott listára történő felvételükre csak kellően biztos ténybeli alap alapján kerülhet sor, és hogy az említett közös álláspont e cél elérésére törekszik a nemzeti hatóság által hozott határozat követelményét alkalmazva.

69 Ugyanis az Európai Unió ahhoz szükséges eszközeinek hiányában, hogy maga folytasson vizsgálatokat egy bizonyos személy terrorcselekményekben való részvételével kapcsolatban, az említett alkalmazás funkciója az érintett személy terrorista tevékenységekben való részvételére vonatkozó, azon komoly és hitelt érdemlő bizonyítékok vagy jelek létezésének bizonyítása, amelyeket a nemzeti hatóságok megbízhatónak tekintettek, és amelyek őket arra vezették, hogy legalábbis nyomozati intézkedéseket hozzanak, annak megkövetelése nélkül, hogy a nemzeti határozatot konkrét jogi formában hozzák meg, vagy hogy azt közzétegyék vagy közöljék.

70 Ugyanakkor az érintett személyek említett védelmét nem kérdőjelezi meg, ha a nemzeti hatóság által hozott határozat nem büntető jogi szankciók kiszabására irányuló eljárás keretébe illeszkedik, hanem olyan eljárás keretébe, amelynek tárgyát megelőző jellegű intézkedések jelentik. E tekintetben figyelembe kell venni azt a tényt, hogy a 2001/931 közös álláspont 1. cikkének (4) bekezdése „nyomozás vagy vádemelés megindítására” hivatkozik az említett nyomozás vagy vádemelés természetének vagy jellegének további pontosítása nélkül.

71 Az érintett személyek említett védelme akkor is biztosított, ha a nemzeti hatóság által hozott határozat nem az, amely megindítja a nyomozást, hanem az, amely levonja a nyomozás következményeit, az érintett személlyel szemben megelőző jellegű intézkedést előírva, anélkül hogy büntető ítélet lenne.

72 E következtetést megerősíti a jelen ítélet 65. pontjában felidézett azon tény, amely szerint a vitatott listára történő felvétel az Egyesült Nemzetek Biztonsági Tanácsa által elrendelt szankcióra is alapítható. Amennyiben ugyanis az ilyen szankciók általában véve nem büntető jellegűek, azon olyan pénzeszköz-befagyasztás, mint amilyet a jelen esetben a Sanctieregeling elrendelt, a Biztonsági Tanács által elrendelt szankcióhoz teljesen hasonló.

73 Az előzőekből következik, hogy a 2001/931 közös álláspont 1. cikkének (4) bekezdése lehetővé teszi a Tanács számára, hogy egy olyan határozatra támaszkodjon, amely az érintett személy terrorista tevékenységek finanszírozásában való részvételére irányuló nyomozást követően olyan megelőző intézkedéseket ír elő, mint a pénzeszközök befagyasztása.

74 Másfelől a jelen esetben az AIVD-nek a Hamasz terrorista tevékenységeinek a fellebbező által történő pénzügyi támogatására vonatkozó információit – amelyek alapján a Sanctieregelinget elfogadták – megbízhatónak tekintette nemcsak a Sanctieregeling elfogadásáért felelős két miniszter, de az ideiglenes intézkedésről határozó bíróság is az AIVD bizalmas aktájáról való tudomásszerzést követően.

75 Továbbá a Sanctieregelinget a 2001/931 közös álláspont 1. cikke (4) bekezdésének második albekezdése értelmében illetékes hatóság hozta.

76 A Sanctieregelinget ugyanis a holland külügyminiszter a pénzügyminiszterrel egyetértésben a 2002. május 16-i törvénnyel (Stb. 2002., 270. sz.) módosított, a szankciókról szóló 1977. évi törvény (Sanctiewet 1977, Stb. 1980., 93. és 170. sz.) alapján fogadta el. Az említett törvény hatáskörrel ruházza fel ezen hatóságokat különösen a személyek és szervezetek pénzeszközeinek befagyasztására az Egyesült Nemzetek Szervezete Biztonsági Tanácsa határozatainak végrehajtása keretében. Amint azt a Törvényszék helyesen állapította meg a megtámadott ítélet 91. pontjában, azt nem állították, hogy egy olyan jogi aktus, mint a Sanctieregeling, igazságügyi hatóságok hatáskörébe tartozik, kivéve a jogszerűsége bírósági felülvizsgálatát.

77 Az előzőekből következik, hogy a Törvényszék helyesen állapíthatta meg, hogy a Tanács az ügyirat olyan pontos anyagaival és információival rendelkezett, amelyek értelmében illetékes hatóság a 2001/931 közös álláspont 1. cikke (4) bekezdése fogalommeghatározásának megfelelő határozatot hozott a fellebbezővel szemben.

b) A 2001/931 közös álláspont 1. cikkének (6) bekezdéséből eredő követelmények

78 A 2001/931 közös álláspont 1. cikk (6) bekezdése szerint „[a] mellékletben található listában szereplő személyek és szervezetek nevét rendszeresen és legalább hat hónaponként felül kell vizsgálni annak érdekében, hogy biztosítva legyen a listában való fenntartásuk megalapozottsága [helyesen: „A mellékletben található listán szereplő személyek és szervezetek nevét rendszeresen és legalább hat hónaponként felül kell vizsgálni az arról való meggyőződés érdekében, hogy továbbra is indokolt-e a listán való fenntartásuk]”.

79 A Sanctieregeling hatályon kívül helyezésének a Tanács azon határozataira gyakorolt esetleges következményeit illetően, amelyek meghozatalára a Tanács az említett rendelkezésnek megfelelően kényszerült, emlékeztetni kell arra, hogy a 2001/931 közös álláspont 1. cikke (4) bekezdésének szövege nemzeti hatóság által meghozott határozatra utal, az ügyirat olyan pontos anyagainak és információinak létezését megkövetelve, amelyek értelmében ilyen határozatot hoztak.

80 Nem derül ki sem az említett szövegből, sem a 2001/931 közös álláspont 1. cikk (6) bekezdésének szövegéből, hogy e feltételen túl a múltban meghozott határozatnak szükségszerűen még mindig hatályban kell lennie, vagy joghatásokat kell kiváltania abban az időpontban, amikor a Tanács úgy dönt, hogy valamely személyt továbbra is szerepelteti a vitatott listán.

81 Figyelembe kell venni továbbá a jelen ítélet 68. pontjában ismertetett, valamely nemzeti határozatra történő hivatkozást, amely annak biztosítására irányul, hogy a Tanács határozatát kellő ténybeli alapon hozzák meg, amely lehetővé teszi a Tanács számára, hogy megállapíthassa azon veszély meglétét, hogy a korlátozó intézkedések meghozatalának hiányában az érintett személy folytatja a terrorista tevékenységekben való részvételét.

82 Ilyen körülmények között valamely személynek a vitatott listán történő további szerepeltetésének vizsgálata során az a kérdés fontos, hogy e személy nevének az említett listára történő felvétele vagy az előző felülvizsgálat óta a ténybeli helyzet oly módon változott-e, hogy az már nem teszi lehetővé ugyanazon következtetés levonását az érintett személynek a terrorista tevékenységekben való részvételével kapcsolatban.

83 Márpedig a jelen esetben a Sanctieregeling hatályon kívül helyezése semmiképpen nem alapult olyan új tények vagy bizonyítékok felmerülésén, amelyek szerint a fellebbező már nem vesz részt a terrorizmus finanszírozásában vagy az ilyen részvételnek az illetékes nemzeti hatóságok által történő értékelésének módosításában.

84 Az említett hatályon kívül helyezést igazoló egyetlen ok a pénzeszközök befagyasztására vonatkozó, a Sanctieregeling által előírt nemzeti intézkedés és a 2580/2001 rendelet által az Unió szintjén előírt, pénzeszközök befagyasztására vonatkozó intézkedés között a fellebbező vitatott listára történő felvételét követő átfedés elkerülésére vonatkozó célkitűzés volt. E célkitűzés a Sanctieregeling hatályon kívül helyezésére irányuló miniszteri rendelet indokolásából következik. Megerősíti az a tény, hogy e hatályon kívül helyezést *ex nunc* hatállyal, visszaható hatály nélkül hajtották végre, és hogy a Sanctieregeling indokolása (Stcrt. 2003, 68. sz., 11. o.) előre látta a hatályon kívül helyezését a pénzeszközök befagyasztására vonatkozó közösségi határozat hatálybalépésétől kezdve.

85 Következésképpen az említett hatályon kívül helyezés egyetlen célja az EUMSZ 288. cikk második bekezdésének tiszteletben tartása volt, amelynek értelmében az uniós rendelet teljes egészében kötelező és közvetlenül alkalmazandó valamennyi tagállamban, ami főszabály szerint a következetes ítélkezési gyakorlat értelmében kizárja a párhuzamos nemzeti rendelkezések elfogadását vagy fenntartását.

86 A Bíróság ugyanis kifejtette, hogy a rendeletek közvetlen alkalmazhatósága ellenkező rendelkezés hiányában kizárja, hogy a tagállamok olyan belső rendelkezéseket hozzanak, amelyek magának a rendeletnek a hatályát érintik (lásd ebben az értelemben a 40/69. sz. Bollmann-ügyben 1970. február 18-án hozott ítélet [EBHT 1970., 69. o.] 4. pontját, valamint a 74/69. sz., Waren-Import-Gesellschaft Krohn ügyben 1970. június 18-án hozott ítélet [EBHT 1970., 451. o.] 4. és 6. pontját).

87 Továbbá a Bíróság megállapította, hogy a tagállamok az EUM-Szerződésből eredő kötelezettségek alapján, amelyeket a szerződés aláírásával vállaltak, kötelesek arra, hogy ne akadályozzák a rendeletek sajátos közvetlen hatályát, tekintettel arra, hogy e kötelezettség gondos betartása elengedhetetlen feltétele az uniós rendeletek egyidejű és egységes alkalmazásának az Európai Unió egészén belül (lásd ebben az értelemben a 34/73. sz. Variola-ügyben 1973. október 10-én hozott ítélet [EBHT 1973., 981. o.] 10. pontját, a 94/77. sz. Zerbone-ügyben 1978. január 31-én hozott ítélet [EBHT 1978., 99. o.] 24. és 25. pontját, valamint a 272/83. sz., Bizottság kontra Olaszország ügyben 1985. március 28-án hozott ítélet [EBHT 1985., 1057. o.] 26. pontját). Konkrétabban a tagállamok nem fogadhatnak el olyan jogi aktust, amellyel valamely jogszabály közösségi jellege és az abból következő joghatások el lennének rejtve a jogalanyoktól (lásd a fent hivatkozott Variola-ügyben hozott ítélet 11. pontját; a fent hivatkozott Zerbone-ügyben hozott ítélet 26. pontját; a C-113/02. sz., Bizottság kontra Hollandia ügyben 2004. október 14-én hozott ítélet [EBHT 2004., I-9707. o.] 16. pontját, és a C-316/10. sz., Danske Svineproducenter ügyben 2011. december 21-én hozott ítélet [EBHT 2011., I-13721. o.] 41. pontját).

88 Ugyanakkor a pénzeszközöknek a nemzeti rendelkezések által előírt befagyasztása, amely olyan személy ellen irányul, akire uniós rendelet által előírt pénzeszközök befagyasztása is vonatkozik, érintheti e rendelet hatályát, különösen amiatt, hogy a befagyasztással érintett pénzeszközök fogalma, valamint a befagyasztott pénzeszközök bizonyos kiadásokra – mint amilyenek a 2580/2001 rendelet 5. és 6. cikkében szerepelnek – történő felhasználásának kivételes engedélyezésére vonatkozó szabályok nemzeti szinten és Unió-szinten eltérőek lehetnek.

89 Ilyen körülmények között, és figyelembe véve a 2001/931 közös álláspont 1. cikke (6) bekezdésének szövegét és célját, ahogyan azokat a jelen ítélet 78–82. pontja ismerteti, a Sanctieregeling hatályon kívül helyezése nem elég ahhoz, hogy a fellebbezőnek a vitatott listán történő további szerepeltetését összeegyeztethetetlenné tegye az említett 1. cikk (4) és (6) bekezdésével.

90 Egyébként pedig a megtámadott ítéletből nem tűnik ki, hogy léteztek arra utaló ténykörülmények, hogy a Sanctieregeling elfogadása óta a ténybeli helyzet vagy annak a nemzeti hatóságok általi értékelése változott volna a fellebbezőnek a terrorista tevékenységek finanszírozásában való részvételére vonatkozóan. A fellebbezés sem hivatkozik arra, hogy a Törvényszék elmulasztotta volna figyelembe venni ezeket a ténykörülményeket.

91 Az előzőekből következik, hogy a Törvényszék tévesen alkalmazta a jogot a 2001/931 közös álláspont 1. cikke (4) és (6) bekezdésének értelmezése során, amikor azt állapította meg, hogy a Sanctieregeling hatályon kívül helyezését követően a nemzeti jogban már nem létezett olyan „alaptényező”, amely jogilag megkövetelt módon igazolja a fellebbezőnek a vitatott listán való további szerepeltetését, az említett hatályon kívül helyezés okának megfelelő figyelembevétele nélkül.

92 Következésképpen a Holland Királyság által hivatkozott egyetlen jogalap megalapozott, ezért hatályon kívül kell helyezni a megtámadott ítéletet.

C – *A fellebbező által a C-550/10. P. sz. ügyben hivatkozott járulékos fellebbezésről*

93 A fellebbező által a C-550/10. P. sz. ügyben benyújtott válaszbeadvány a „csatlakozó fellebbezés” címet is viseli.

94 Amint azonban többek között az eljárási szabályzat 117. cikkének 2. §-ából következik, a csatlakozó fellebbezés megkívánja, hogy az arra hivatkozó fél a megtámadott ítélet teljes vagy részleges hatályon kívül helyezésének elérésére törekedjen olyan jogalapra támaszkodva, amelyet a fellebbezésben nem hoztak fel (lásd a C-413/06. P. sz., Bertelsmann és Sony Corporation of America kontra Impala ügyben 2008. július 10-én hozott ítélet [EBHT 2008., I-4951. o.] 186. pontját), annak elnevezésétől függetlenül.

95 Márpedig a jelen esetben, amint azt a Bizottság jogszerűen említette meg, meg kell állapítani, hogy a válaszbeadványa szövege azon okok kifejtésére szorítkozik, amelyek miatt a fellebbező szerint a Holland Királyság által hivatkozott jogalap két része nem fogadható el. A csatlakozó fellebbezés tekintetében azonban semmilyen indokolás nem kerül kifejtésre. Ezzel kapcsolatban nem elég azt kérni a válaszbeadvány bevezető részében, hogy a C-539/10. P. sz. ügy fellebbezésének tartalmát tekintsék megismételtnek és e válaszbeadványba beillesztettnek.

96 Ilyen körülmények között a fellebbező csatlakozó fellebbezését elfogadhatatlannak kell nyilvánítani.

VI – A Törvényszék előtti keresetről

97 A Bíróság alapokmánya 61. cikke első bekezdésének második mondata szerint a Bíróság a megtámadott ítélet hatályon kívül helyezése esetén, ha a per állása megengedi, az ügyet maga is érdemben eldöntheti.

98 A jelen esetben a Bíróság úgy véli, hogy a vitatott jogi aktusok megsemmisítése iránti, a fellebbező által benyújtott kereset esetében a per állása megengedi, és azt ügyet érdemben kell eldönteni.

99 Emlékeztetni kell arra, hogy a fellebbező lényegében öt jogalapra hivatkozott.

A – *Az első jogalapról*

100 A 2001/931 közös álláspont 1. cikke (1), (2) és (4) bekezdésének, valamint a 2580/2001 rendelet 2. cikke (3) bekezdésének megsértésére alapított első jogalap négy részre oszlik, amelyek a jelen ítélet 22. pontjában kerültek felidézésre.

101 Előzetesen meg kell említeni, hogy a Törvényszék elutasította ezen összes részt, és hogy a fellebbező a fellebbezésében a második és harmadik rész elutasításának vitatására szorítkozott. Így a fellebbező már nem kéri a vitatott jogi aktusok megsemmisítését az első jogalapja első és negyedik részében eredetileg hivatkozott érvek alapján. Következésképpen e részeket nem kell megvizsgálni.

102 A fellebbező első jogalapjának második része azon alapul, hogy a 2001/931 közös álláspont 1. cikke (4) bekezdésének értelmében egyetlen illetékes hatóság nem hozott vele szemben határozatot. A fellebbezés e tekintetben többek között azt állítja, hogy sem a Sanctieregeling, sem az ideiglenes intézkedés tárgyában hozott ítélet nem tartozik az e rendelkezés által említett határozatok valamelyik kategóriájába.

103 Az első jogalap ezen része nem megalapozott. Ugyanis a jelen ítélet 64–77. pontjából következik, hogy a Tanács az ügyirat olyan pontos anyagaival és információival rendelkezett, amelyek értelmében illetékes hatóság a 2001/931 közös álláspont 1. cikke (4) bekezdése fogalommeghatározásának megfelelő határozatot hozott a fellebbezővel szemben.

104 Ami a Tanácsnak a Törvényszék előtti ellenkérelmében szereplő azon kijelentését illeti, amely szerint a vitatott jogi aktusok kizárólag az ideiglenes intézkedés tárgyában hozott ítéleten alapultak, emlékeztetni kell arra a nemzeti határozatra a 2001/931 közös álláspont 1. cikkének (4) bekezdése által történő hivatkozás funkciójára, amelynek lényege az érintett személy terrorista tevékenységekben való részvételére vonatkozó, azon komoly és hitelt érdemlő bizonyítékok vagy ténykörülmények létezésének bizonyítása, amelyeket a nemzeti hatóságok megbízhatónak tekintenek. A fellebbezőnek két alkalommal, a 2007. április 23-i és június 29-i levélben megküldött indokolás megemlíti a Sanctieregelinget. Ilyen körülmények között a Tanács említett kijelentése csak az állításai alátámasztása érdekében hivatkozott érvnek minősül, amely nem köti a Bíróságot a vitatott jogi aktusok jogszerűségére vonatkozó vizsgálata során (lásd analógia útján a C-514/07. P., C-528/07. P. és C-532/07. P. sz., Svédország kontra API és Bizottság egyesített ügyekben 2010. szeptember 21-én hozott ítélet [EBHT 2010., I-8533. o.] 65. pontját).

105 A z első jogalapja harmadik részében a fellebbező azt állítja, hogy sem az indokolás, sem az ideiglenes intézkedés tárgyában hozott ítélet, sem a Sanctieregeling, illetve az AIVD memoranduma nem tükrözi részéről a legcsekélyebb szándékot, hibát vagy tudomást terrorista tevékenységek támogatására vonatkozóan. Márpedig ezen tényezők bizonyítása, amely szerinte a Tanácsot terheli, meghatározó lenne a 2001/931 közös álláspont és a 2580/2001 rendelet alkalmazása szempontjából. A fellebbező szerint a Tanács nyilvánvaló értékelési hibát követett el, amikor feltételezte, hogy a fellebbező tudta, hogy egyes szervezetek, amelyek számára adományozás történt, kapcsolatban álltak a Hamasszal, és hogy e szervezetek pedig terrortámadások elkövetésére használták fel e pénzeszközöket.

106 E tekintetben a megtámadott ítélet 128–132. pontjában helyesen említett, a jelen ügy sajátos körülményeiből következik, hogy a Tanács értékelési hiba elkövetése nélkül úgy vélhette, hogy a fellebbező a 2001/931 közös álláspont 1. cikke (3) bekezdése k) pontjának értelmében tudott arról, hogy a pénzeszközök gyűjtésére és rendelkezésre bocsátására vonatkozó tevékenysége terrorista tevékenységekhez járult hozzá.

107 Ilyen körülmények között az első jogalap harmadik részét, és következésképpen e jogalapot teljes egészében megalapozatlannak kell tekinteni.

B – *A harmadik jogalapról*

108 A harmadik jogalap a 2001/931 közös álláspont 1. cikke (6) bekezdésének és a 2580/2001 rendelet 2. cikke (3) bekezdésének megsértésén, valamint lényeges eljárási szabály megsértésén alapul. A jogalappal a fellebbező arra hivatkozik, hogy a Tanács nem végezte el a pénzeszközök befagyasztására vonatkozó eredeti határozatot igazoló indokok tartósságának és a fellebbező vitatott listán történő további szerepeltetése lehetőségének semmilyen felülvizsgálatát, és hogy következésképpen lényeges eljárási szabályt sértett.

109 A fellebbező azt állítja, hogy már nem áll módjában holland bírósággal ellenőriztetni az AIVD által 2003-ban felhozott vádak ténybeli pontosságát vagy pontatlanságát, még kevésbé azon szervezetek jelenlegi helyzetét, amelyeknek pénzeszközöket adott át. Továbbá a Tanács nem vette megfelelően figyelembe azt a tényt, hogy a Sanctieregeling és az ideiglenes intézkedés tárgyában hozott ítélet nem adott lehetőséget Hollandiának vele szemben nyomozás vagy büntetőeljárás megindítására, holott a Sanctieregelinget a pénzeszközei befagyasztására vonatkozó első közösségi intézkedés elfogadását követően azonnal hatályon kívül helyezték.

110 E tekintetben mindenekelőtt emlékeztetni kell arra, hogy a jelen ítélet 78–89. pontjából kitűnik, hogy a Sanctieregeling hatályon kívül helyezése mint olyan nem elég ahhoz, hogy a fellebbezőnek a vitatott listán történő további szerepeltetése a 2001/931 közös álláspont.1. cikkének (4) és (6) bekezdésével összeegyeztethetetlenné váljon.

111 Ezenkívül, amint a jelen ítélet 90. pontjában megállapításra került, a megtámadott ítéletből nem tűnik ki, hogy léteztek arra utaló ténykörülmények, hogy a Sanctieregeling elfogadása óta a ténybeli helyzet vagy annak a nemzeti hatóságok általi értékelése változott volna a fellebbezőnek a terrorista tevékenységek finanszírozásában való részvételére vonatkozóan.

112 A fellebbező nem hivatkozik arra sem, hogy a Törvényszék elmulasztotta volna tekintetbe venni az ilyen ténykörülményeket, vagy hogy a Tanács rendelkezett olyan ténykörülményekkel, amelyek arra a vélekedésre vezethették volna, hogy a Sanctieregeling elfogadását követően a fellebbező felfüggesztette vagy abbahagyta a terrorista tevékenységek finanszírozásához való hozzájárulását, és független attól a ténytől, hogy a pénzeszközei befagyasztása nehezebbé, sőt lehetetlenné tette e hozzájárulás folytatását.

113 Ilyen körülmények között nem lehet azt megállapítani, hogy a Tanács nem teljesítette a 2001/931 közös álláspont 1. cikke (6) bekezdése szerinti, a felülvizsgálatra vonatkozó kötelezettségét.

C – A második és negyedik jogalapról

1. A felek érvei

114 Második és negyedik jogalapjával a fellebbező arra hivatkozik, hogy a vitatott jogi aktusok sértik a tulajdona békés élvezetéhez való alapvető jogát a közösségi jog általános elvei, különösen az arányosság elve, az EU 6. cikk és az emberi jogok és alapvető szabadságok védelméről szóló, Rómában 1950. november 4-én aláírt európai egyezmény első kiegészítő jegyzőkönyve 1. cikke sérelmével.

115 A fellebbező elismeri, hogy a pénzeszközök befagyasztása nem az érintett személyek pénzügyi eszközeire vonatkozó tulajdonjogának magát a lényegét sérti, hanem csak azok felhasználását. A jelen esetben azonban a vitatott jogi aktusok beavatkozása aránytalan. Ugyanis az önmagában jogszerű cél, a terrorizmus finanszírozása elleni küzdelem érdekében megfelelő több intézkedés közül lehetett volna volt választani, és a választott intézkedés nem az, amely a legkevesebb korlátozással jár az érdekeltre nézve.

116 E tekintetben a fellebbező azt rója fel a Tanácsnak, hogy a vagyonát teljes egészében befagyasztotta, holott ugyanilyen hatékonyan, de kevésbé korlátozó módon megtilthatta volna, hogy ne folyósítson pénzeszközöket bizonyos meghatározott szervezeteknek, vagy megtilthatta volna kizárólag a Palesztinában megvalósított projektek pénzügyi támogatását, vagy megengedhette volna neki, hogy bizonyos meghatározott humanitárius szervezeteknek folyósítson pénzeszközöket, vagy bevezethetett volna a nemzeti hatóság előzetes engedélyezésére vonatkozó rendszert minden egyes pénzügyi tranzakció előtt, vagy még inkább a folyósított pénzeszközök felhasználásának *a posteriori* igazolására vonatkozó szigorú kötelezettséget írhatott volna elő vele szemben. A fellebbező pedig javasolta ezeket az alternatív intézkedéseket a Tanácsnak a 2007. május 25-i levelében.

117 A fellebbező hozzáfűzi, hogy figyelembe kell venni azokat a túl nagy mértékű kellemetlenségeket is, amelyeket a vitatott jogi aktusok okoznak, amennyiben a karitatív szervezetek javára tényked adományozóként való létezésének magát a lényegét sértik. Pénzeszközei befagyasztásának következtében már nem tudná egyik tevékenységet sem ellátni azok közül, amelyek miatt megalapították, beleértve a hollandiai karitatív munkát is.

118 Továbbá a jelen esetben szóban forgó, már négy éve hatályban lévő intézkedések határozatlan és potenciálisan korlátlan ideje megerősíti azok aránytalan jellegét. Lehetetlen előre megmondani azt az időtartamot, ameddig a Tanács szükségesnek tartja, hogy vele szemben alkalmazza ezeket az intézkedéseket. Maga a fellebbező nem tehet semmit a helyzete megváltoztatása érdekében.

119 A Tanács, a Holland Királyság és a Bizottság úgy véli, hogy a vitatott jogi aktusok megfelelnek az arányosság elvének, ezért a fellebbező javai tiszteletben tartásához való joga nem sérült.

2. A Bíróság álláspontja

120 A vitatott jogi aktusok által előírt, a pénzeszközök befagyasztására vonatkozó intézkedés biztosítási intézkedés, amelynek nem célja az érintett személyek tulajdonuktól való megfosztása (lásd a fent hivatkozott Kadi és Al Barakaat International Foundation kontra Tanács és Bizottság egyesített ügyekben hozott ítélet 358. pontját). Mindazonáltal az említett intézkedés vitathatatlanul a fellebbező tulajdonhoz való joga gyakorlásának korlátozását tartalmazza, amely korlátozást egyébként jelentősnek kell minősíteni a befagyasztásra vonatkozó intézkedés általános hatályára tekintettel, és azon tény miatt, hogy azt vele szemben első alkalommal a 2003. június 27-i határozat írta elő.

121 Márpedig az állandó ítélkezési gyakorlat szerint a tulajdonhoz való jog az uniós jogban nem élvez abszolút védelmet. Következésképpen a tulajdonhoz való jog gyakorlása korlátozásoknak vethető alá, azzal a feltétellel, hogy e korlátozások ténylegesen az Unió által elérni kívánt közérdekű céloknak

felelnek meg, és a kitűzött cél vonatkozásában nem jelentenek aránytalan és elviselhetetlen beavatkozást, amely épp az ily módon biztosított jogok tartalmát veszélyeztetné (lásd a C-84/95. sz. Bosphorus-ügyben 1996. július 30-án hozott ítélet [EBHT 1996., I-3953. o.] 21. pontját, a fent hivatkozott Kadi és Al Barakaat International Foundation kontra Tanács és Bizottság egyesített ügyekben hozott ítélet 355. pontját, valamint a C-548/09. P. sz., Bank Melli Iran kontra Tanács ügyben 2011. november 16-án hozott ítélet [EBHT 2011., I-11381. o.] 89., 113. és 114. pontját).

122 Továbbá az állandó ítélkezési gyakorlatból következik, hogy az arányosság elve az uniós jog általános elvei közé tartozik, és megköveteli, hogy az uniós jog valamely rendelkezése által alkalmazott eszközök alkalmasak legyenek az érintett szabályozással kitűzött jogszerű célok megvalósítására, és ne menjenek túl az azok eléréséhez szükséges mértéken (lásd többek között a C-176/09. sz., Luxemburg kontra Parlament és Tanács ügyben 2011. május 12-én hozott ítélet [EBHT 2011., I-3727. o.] 61. pontját, valamint a C-380/09. P. sz., Melli Bank kontra Tanács ügyben 2012. március 13-án hozott ítélet 52. pontját, és az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlatot).

123 A nemzetközi közösség számára olyan alapvető közérdekű célkitűzésre tekintettel, mint az Egyesült Nemzetek Alapokmányának megfelelő valamennyi eszközzel való küzdelem a nemzetközi béke és biztonság terrorcselekményekkel történő fenyegetése ellen, a 2580/2001 rendeletben és a 2001/931 közös álláspontban foglalt szabályok szerint a terrorizmus finanszírozásában részt vevőként meghatározott személyek pénzkészleteinek, pénzügyi eszközeinek és egyéb gazdasági erőforrásainak a befagyasztása önmagában nem lehet nem megfelelő (lásd ebben az értelemben a fent hivatkozott Bosphorus-ügyben hozott ítélet 26. pontját, a fent hivatkozott Kadi és Al Barakaat International Foundation kontra Tanács és Bizottság egyesített ügyekben hozott ítélet 363. pontját, valamint a fent hivatkozott Bank Melli Iran kontra Tanács ügyben hozott ítélet 115. pontját).

124 Maga a fellebbező elismeri a kitűzött cél, vagyis a nemzetközi béke és biztonság fenntartása érdekében a terrorizmus finanszírozása elleni küzdelem jogszerűségét, és nem vitatja a pénzeszközök befagyasztásának e cél elérésére való alkalmasságát. Csak a pénzeszközei a vitatott jogi aktusok által előírt befagyasztásának szükséges és arányos jellegét vitatja.

125 Ami e szükséges jelleget illeti, meg kell állapítani, hogy a fellebbező által hivatkozott alternatív, és kevésbé korlátozó intézkedések, mint az előzetes engedélyezési rendszer vagy a folyósított pénzeszközök felhasználásának *a posteriori* igazolására vonatkozó kötelezettség nem teszi lehetővé a kitűzött cél ugyanolyan hatékony elérését, vagyis a terrorizmus finanszírozása elleni küzdelmet, figyelemmel többek között az előírt korlátozások kijátszásának lehetőségére.

126 Ezenkívül a terrorizmus finanszírozásához kötődő pénzeszközökre korlátozódó, részleges befagyasztásról nem rendelkezik sem a 2001/931 közös álláspont, sem a 2580/2001 rendelet. Ugyanez igaz az Egyesült Nemzetek Biztonsági Tanácsának 1373. (2001) számú határozatára, amely az 1.c pontjában általában véve azt írja elő, hogy az államoknak be kell fagyasztaniuk azon személyek pénzeszközeit, egyéb vagyoni értékeit vagy gazdasági erőforrásait, akik terrorcselekmények elkövetésében, vagy elkövetésének kísérletében vesznek részt. Figyelembe kell venni ugyanakkor e határozat szövegét és tárgyát azon uniós rendelkezések értelmezése érdekében, amelyek e határozat végrehajtására irányulnak (lásd ebben az értelemben többek között a C-550/09. sz., E és F ügyben 2010. június 29-én hozott ítélet [EBHT 2010., I-6213. o.] 72. pontját, a fent hivatkozott Bank Melli Iran kontra Tanács ügyben hozott ítélet 104. pontját, valamint a fent hivatkozott Melli Bank kontra Tanács ügyben hozott ítélet 55. pontját).

127 Ami a fellebbezőnek a vitatott listán a vitatott jogi aktusok által történő további szerepeltetésének állítólagosan aránytalan jellegét illeti, emlékeztetni kell arra, hogy a 2580/2001 rendelet 5. és 6. cikke rendelkezik arról a lehetőségről egyrészt, hogy engedélyezzék a befagyasztott pénzeszközök felhasználását alapvető szükségletek fedezésére vagy bizonyos kötelezettségvállalások teljesítésére, másrészt pedig hogy különleges jogosítványokat biztosítsanak pénzeszközök, egyéb vagyoni értékek

vagy egyéb gazdasági erőforrások befagyasztásának feloldására (lásd analógia útján a fent hivatkozott Kadi és Al Barakaat International Foundation kontra Tanács és Bizottság egyesített ügyekben hozott ítélet 364. pontját).

128 Továbbá tekintetbe kell venni azt a tényt, hogy a fent hivatkozott Bosphorus-ítélet alapjául szolgáló ügyben érintett személlyel ellentétben a fellebbezés saját magatartásával járult hozzá azon helyzethez, amely a vitatott listára történő felvételéhez vezetett, amint az a Sanctieregelingből és az ideiglenes intézkedés tárgyában hozott ítéletből következik.

129 Végül a fellebbezőnek a vitatott listán a vitatott jogi aktusok által történő további szerepeltetése nem minősíthető aránytalannak a potenciálisan korlátlan jellege miatt. E további szerepeltetés ugyanis időszakos felülvizsgálat tárgyát képezi annak biztosítása érdekében, hogy azokat a személyeket és szervezeteket, akik, illetve amelyek már nem felelnek meg a vitatott listán való szereplés feltételeinek, töröljék arról (lásd analógia útján a fent hivatkozott Kadi és Al Barakaat International Foundation kontra Tanács és Bizottság egyesített ügyekben hozott ítélet 365. pontját).

130 Ebből következik, hogy tekintettel a nemzetközi béke és biztonság fenntartása érdekében a terrorizmus finanszírozása elleni küzdelem kiemelkedő jelentőségére, a fellebbező tulajdonjogának a vitatott jogi aktusok által okozott korlátozásai nem aránytalanok a kitűzött célokkal.

131 Következésképpen a kereset második és negyedik jogalapja nem megalapozott, és azokat el kell utasítani.

D – *Az ötödik jogalapról*

1. A felek érvei

132 Ötödik jogalapjával a fellebbező azt állítja, hogy a 2007/445 határozat több okból nem felel meg az EK 253. cikkben előírt indokolási kötelezettségnek.

133 Először is a Tanács nem jelölte meg azokat az okokat, amelyek miatt úgy vélte, hogy a jelen esetben a 2001/931 közös álláspont 1. cikkének (4) bekezdése értelmében illetékes hatóság határozatot hozott.

134 Másodszor a Tanács megelégedett annak bemutatásával, mennyiben tartozott szerinte a fellebbezés a 2580/2001 rendelet formális alkalmazási körébe, azon okok megjelölése nélkül, amelyek miatt diszkrecionális jogkörének gyakorlása során úgy vélte, hogy a fellebbezőnek ténylegesen pénzeszközök befagyasztására vonatkozó intézkedések hatálya alá kell tartoznia.

135 Harmadszor a Tanács nem jelölte meg azokat a különös és konkrét okokat, amelyek miatt felülvizsgálatot követően úgy vélte, hogy a fellebbező pénzeszközeinek befagyasztása továbbra is igazolható. Azon „meggyőződése” megemlítésére szorítkozott, hogy a fellebbező vitatott listára történő eredeti felvételét igazoló okok továbbra is érvényesek.

136 Negyedszer a fellebbező azt rója fel a Tanácsnak, hogy egyáltalán nem igyekezett válaszolni azon részletes észrevételekre, amelyeket a 2007. május 25-i levelében számára megküldött.

137 A Tanács és a Bizottság úgy vélik, hogy a 2007/445 határozat az indokolással és a 2580/2001 rendelettel együttesen értelmezve megfelelően indokolt.

2. A Bíróság álláspontja

138 Az állandó ítélkezési gyakorlat szerint az EK 253. cikk által megkövetelt indokolást a szóban forgó aktus jellegéhez kell igazítani, továbbá annak világosan és egyértelműen kell tartalmaznia a jogi aktust kibocsátó intézmény érvelését, oly módon, hogy az lehetővé tegye az érdekeltek számára a meghozott intézkedés indokainak megismerését, az illetékes bíróság számára pedig a felülvizsgálati jogköre gyakorlását (lásd többek között a C-367/95. P. sz., Bizottság kontra Sytraval és Brink's France ügyben 1998. április 2-án hozott ítélet [EBHT 1998., I-1719. o.] 63. pontját, a fent hivatkozott Bertelsmann és Sony Corporation of America kontra Impala ügyben hozott ítélet 166. pontját, valamint a fent hivatkozott E és F ügyben hozott ítélet 54. pontját).

139 Az indokolás követelményét az ügy körülményeire, így többek között a jogi aktus tartalmára, az előadott indokok jellegére, és a címzettek, illetve a jogi aktus által közvetlenül és személyükben érintett más személyek magyarázathoz jutás iránti érdekére figyelemmel kell értékelni (lásd többek között a fent hivatkozott Bizottság kontra Sytraval és Brink's France ügyben hozott ítélet 63. pontját, a fent hivatkozott Bertelsmann és Sony Corporation of America kontra Impala ügyben hozott ítélet 166. pontját, valamint a fent hivatkozott Melli Bank kontra Tanács ügyben hozott ítélet 93. pontját).

140 Nem követelmény az indokolással szemben, hogy a releváns tény- és jogkérdések minden részletére kitérjen, amennyiben nem csupán szövege, hanem egyben kontextusa, valamint a tárgyra vonatkozó jogszabályok összessége alapján eldönthető a kérdés, hogy az aktus indokolása megfelel-e az EK 253. cikk követelményeinek (lásd többek között a fent hivatkozott Bizottság kontra Sytraval és Brink's France ügyben hozott ítélet 63. pontját, a C-42/01. sz., Portugália kontra Bizottság ügyben 2004. június 22-én hozott ítélet [EBHT 2004., I-6079. o.] 66. pontját, valamint a fent hivatkozott Bertelsmann és Sony Corporation of America kontra Impala ügyben hozott ítélet 166. pontját).

141 Mindenekelőtt ebből az ítélkezési gyakorlatból következik, hogy az EK 253. cikk nem értelmezhető úgy, hogy az megköveteli, hogy a Tanács részletesen válaszoljon a felperes által a szóban forgó határozat elfogadását megelőzően vele történő konzultáció során előterjesztett észrevételekre (lásd analógia útján a 3/58-18/58., 25/58. és 26/58. sz., Barbara Erzbergbau és társai kontra Főhatóság egyesített ügyekben 1960. május 10-én hozott ítélet [EBHT 1960., 367. o.] 411. pontját, valamint a 142/84. és 156/84. sz., British American Tobacco és Reynolds Industries kontra Bizottság egyesített ügyekben 1987. november 17-én hozott ítélet [EBHT 1987., 4487. o.] 72. és 73. pontját).

142 Ezenkívül a fellebbezővel a 2007/445 határozattal együtt közölt indokolás megjelölte azokat az egyedi és különös okokat, amelyek arra vezették a Tanácsot, hogy a 2001/931 közös álláspont 1. cikkének (4) bekezdése értelmében a valamely nemzeti hatóság által megbízhatónak tartott információk alapján azt gondolja, hogy fellebbező részt vett a terrorizmus finanszírozásában. Az ilyen elemek elegendők voltak ahhoz, hogy lehetővé tegyék a fellebbező számára annak megértését, amit felróttak neki.

143 E következtetés a többi vitatott jogi aktusra is érvényes, tekintettel arra, hogy nem vitatott, hogy a Tanács által az ezen aktusok igazolása érdekében hivatkozott indokolások azonosak voltak a fent említett indokolással.

144 Ami a fellebbező második érvét illeti, az Egyesült Nemzetek Biztonsági Tanácsának 1373. (2001) számú határozatának 1. c) pontjából és a 2580/2001 rendelet 2. cikkének (1) és (3) bekezdéséből kitűnik, hogy a terrorcselekményekben részt vevő személyek pénzeszközeinek befagyasztása minősül a szabálynak. Ezért nem róható fel a Tanácsnak, hogy nem jelölt meg olyan további okokat, amelyek arra a vélekedésre vezethették, hogy a fellebbezőnek ténylegesen pénzeszközök befagyasztására vonatkozó intézkedések hatálya alá kell tartoznia.

145 Ami a fellebbező azon okok megjelölésének hiányára alapított harmadik érvét illeti, amelyek miatt a Tanács úgy vélte, hogy a fellebbező pénzeszközeinek befagyasztása továbbra is igazolható, emlékeztetni kell arra, hogy amint az a jelen ítélet 111. és 112. pontjában megállapításra került, nincsenek arra utaló

ténykörülmények, hogy a Sanctieregeling elfogadása óta a ténybeli helyzet vagy annak a nemzeti hatóságok általi értékelése változott volna a fellebbezőnek a terrorista tevékenységek finanszírozásában való részvételére vonatkozóan. A fellebbező nem állítja azt sem, hogy a Tanács rendelkezett olyan ténykörülményekkel, amelyek arra a vélekedésre vezethették volna, hogy a Sanctieregeling elfogadását követően a fellebbező felfüggesztette vagy abbahagyta a terrorista tevékenységek finanszírozásához való hozzájárulását.

146 Ilyen körülmények között nem volt szükséges részletesebben ismertetni azokat az okokat, amelyek miatt a Tanács meg volt győződve arról, hogy a fellebbező vitatott listára történő felvételét igazoló okok továbbra is érvényesek.

147 Az utolsó jogalapot tehát el kell utasítani, és ebből következően a keresetet teljes egészében el kell utasítani.

VII – A költségekről

148 Az eljárási szabályzat 122. cikkének első bekezdése értelmében, ha a fellebbezés megalapozatlan, vagy ha a fellebbezés megalapozott, és a Bíróság maga hoz a jogvita kapcsán végleges határozatot, a Bíróság határoz a költségekről. E szabályzat 69. cikkének 2. §-a alapján – amely ugyanezen szabályzat 118. cikke alapján a fellebbezési eljárásban is irányadó – a Bíróság a pervesztes felet kötelezi a költségek viselésére, ha a pernyertes fél ezt kérte. Az említett 69. cikk (4) bekezdésének első albekezdése értelmében az eljárásba beavatkozó tagállamok és intézmények maguk viselik saját költségeiket.

149 Mivel a Bíróság elfogadta a Holland Királyság fellebbezését, és elutasította a fellebbező fellebbezését, valamint a vitatott jogi aktusok ellen benyújtott keresetét, a Holland Királyság és a Tanács kérelmeinek megfelelően a fellebbezőt kell saját költségeinek viselésén kívül a Holland Királyság és a Tanács részéről a jelen fellebbezések során, valamint a Tanács részéről az elsőfokú eljárás során felmerült költségek viselésére kötelezni.

150 A Bizottság mint a Törvényszék és a Bíróság előtti beavatkozó, valamint a Holland Királyság mint a Törvényszék előtti beavatkozó maguk viselik az egyes eljárásokban felmerült költségeiket.

A fenti indokok alapján a Bíróság (harmadik tanács) a következőképpen határozott:

1) A Bíróság hatályon kívül helyezi az Európai Unió Törvényszékének a T-348/07. sz., Al-Aqsa kontra Tanács ügyben 2010. szeptember 9-én hozott ítéletét.

2) A Bíróság elutasítja a Stichting Al-Aqsa keresetét és fellebbezését.

3) A Bíróság a Stichting Al-Aqsát kötelezi saját költségeinek viselésén kívül a Holland Királyság és az Európai Unió Tanácsa részéről a jelen fellebbezések során, valamint a Tanács részéről az elsőfokú eljárás során felmerült költségek viselésére.

4) Az Európai Bizottság mint az Európai Unió Törvényszéke és az Európai Unió Bírósága előtti beavatkozó, valamint a Holland Királyság mint a Törvényszék előtti beavatkozó maguk viselik az egyes eljárásokban felmerült költségeiket.

Aláírások